

Brassói Lapok

Egyes szám ára

lej

Magyarországon 20 fillér

Előfizetői példány
Arusításba nem bocsátandó

XXXIX. évfolyam

125. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1933. évi június 3

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés című Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A Daladier-diktatura felé

A május Rómáé, Berliné és Bécsé volt, májusban a három közép-európai hatalom fővárosában játszották le a nagy színjáték esedékes felvonását. A júniusi felvonás egy kissé nyugatabbra tolódik majd: fellépnek a színen Páris, London és Washington.

A négyhatalmi tervet és a leszerelési projektumot már unja a világ, éppen itt az ideje, hogy a kabaré új műsorról gondoskodjék. Ha jó a kabarégazgató, havonta új műsorral gondoskodik.

Az ismeretlen direktor nagyszerűen dolgozik. Ime itt az új műsor:

Párisnak és Londonnak június 15-én ismét fizetni kell. Decemberben is fizetniük kellett volna. Anglia az utolsó percben és annak kihangsúlyozásával, hogy most aztán többet igazán nem fizet, kifizette az esedékes 90 millió dollárt Amerikának. Páris azonban már decemberben sem fizetett. Most a második részlet lenne esedékes. Ez a részlet már bagatell: mindössze 75-75 millió dollár.

Fizetni persze most sem akar egyik sem. Ha el kellett engedniük a jóvátételt — mondják — akkor mi sem fizethetjük meg a hadiadósságainkat. És ebben van is valamelyes logika. Az adós részéről legvalószínűbb is abszolút a logika. Sajnos, a hitelezőnek is van logikája és ami még szomorubb, a hitelezőnek, Amerikának, egészen más fából faragott a polgársága. A Roosevelti diktatura még nem jutott el odáig, hogy negligálhassa a „közvéleményt”. Az amerikai közvélemény nem veszi egyszerűen és beletörődő vállrándítással tudomásul, hogy a pénze Európában „befagy” és éppen ezért Rooseveltnek, a kinek egyébként is nem a legtisztábban áll a szénája, törödni kell a közvéleménnyel.

Június tizenkettedikén, a világgazdasági konferencia megnyitási ünnepségén, Amerika nem ölelheti melegen és szeretettel a keblére azt az Angliát és azt a Franciaországot, amely június tizenötödikén — nem fog fizetni. A drámai csomónak ilyen erőszakot megoldását itt Keleten észre sem vesszük már, de ott Nyugaton és különösen ott Tengerentúl kemény és rideg elítéltebbek és merev jogászok az unbertek. Arrafelé a szerződés még nem papírrongy és az adott szó akkor is érték, ha gramofon lemez nem öröközte meg.

Angliában már vannak olyan hangok is, hogy Amerikának igaza van és fizetni kell. Ez a vélemény nem általános, de jelentős, mert maga MacDonald és Baldwin is hangoztatják. Chamberlain már nincs ezen a véleményen, de a maga híveivel kiegyensúlyozottan marad.

Párisban e kérdésben már sokkal furább a helyzet. Ott a kormány, ha fizet, megbukik és ott a kormány, ha nem fizet, szintén megbukik. A decemberi ráta már iskolát teremtett. Herriot decemberben feltételekkel vette a mellét és hangoztatta, hogy fizetni akar és közben szépen megkérte a parlamentjét, hogy szavazza le. A parlament megettette ezt a szíveséget és leszavazta. Ekkor a Daladier-kormány megalapítása alkalmával, mondotta Herriot és Herriot szellemesen mondotta:

„Itt utánam követtek, az csak a legkövetkező esedékesség napjáig következhet.”

Ez a közölségi esedékességi nap, amely kilaminidössze két hét és beköszön a szabály szerint tehát Daladiernak. A kormány feje nem néz sehahallg, tetejére és nem lehet demagógia, hogy adóslevele elkerülhetetlen, mert éppen Franciaországban a politikai béke a nyílt hallgatóságban, a szerződések sárgulásán a tetéhez mereven ragaszkodik. Tudja, hogy a nyilvánított akarat zöjje, a tartozások fizetésé-

Norman Davis: Történelmi éjszaka volt ez a mai

Szédületesen örvénylik a világpolitika minden eseménye

Daladiert és Sir Simont bukással fenyegeti a négyhatalmi egyezmény aláírása
Paul Boncour idegesen otthagyta a leszerelési konferenciát,
amely belátható időn belül össze sem ül többé

Demarsot demars után intéz Németország Ausztriához

Páris, június 2

— Történelmi nap volt ez a mai — mondotta Genfben Norman Davis Amerika delegátusa. Norman Davis azonban csak a leszerelési konferenciára gondolt, amely tegnap óta legválságosabb óráit éli. A konferencia úgy agonizál, hogy nem igen lehet többé arról szó, hogy feltámadjon.

Csak a leszerelési konferenciáról beszélt Davis és nem a négyhatalmi egyezményről, amely szintén tegnap élte legtragikusabb óráit.

A francia kormány új nehézségeket tá-

masztott a paktummal szemben, mert kénytelen volt vele, különben az ellenzéke megbuktatja. Ugyanez a helyzet Angliában is, ahol ma már arról beszéltek, hogy a külügyminiszter mond le.

Ezekben a nehéz napokban hajszálra függ minden. Jósolni és következtetni nem lehet. Egy bizonyos, a nagy politika ismét válságos óráit éli és lehet, hogy holnapra — a végjelent pillanatában — felborul minden, amit hónapokon át dialéktikával, intrikával és taktikával teremtet-

A mai eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Francia akna a négyhatalminak

Római beavatott körök úgy tulják, hogy a négyhatalmi szerződést holnap most már aláírják. Ezzel a hírrel ellentétben áll Daladier legutóbbi nyilatkozata, aki azt mondotta, hogy június kilencedike előtt Franciaország az egyezményt nem írhatja alá, nyilván azért, mert Franciaországnak az a kötelessége, hogy a kisántant végleges állásfoglalását beárja.

Ugyancsak ellene szól ennek a római jelentésnek az a párisi híradás is, amely szerint Daladier a négyhatalmi egyezménytervezet ügyében tovább folytatja sakkjátszmáját. Annak, hogy Franciaország nem akarja még a négyhatalmi szerződést aláírni, az olasz-francia nézeteltérések az okai. A zavar csak még jobban fokozódott azáltal, hogy Lengyelország közbelépett és a kisántant államok hozott be-

leegyező határozatára is kihatással volt.

Genfi jelentések szerint most már csakis Franciaország hozzájárulásától függ a négyhatalmi egyezmény sorsa, mert szerdán este már a német kormány is hozzájárult ahhoz a szöveghez, amelyben a hatalmak most állapodtak meg. E jelentés szerint a népszövegségi alapokmány 16. szakasza körüli utolsó nehézségek is elsimultak.

Vannak ezzel szemben olyan jelentések is, amelyek úgy tudják, hogy Franciaország az utolsó pillanatban ismét módosította a négyhatalmi egyezmény szövegét. Ezt a híradást a Matin közli és azt a Journal és a Figaro is megerősítik. Alítólag — mondják ezek a lapok — még a keddi esti minisztertanács határozta volna úgy, hogy Franciaország a négyhatalmi

szerződés aláírásával egyidejűleg egy kísérő levelet is nyújtson át. Ebben a kísérő levélben Franciaország ünnepélyesen leszögezné, hogy a keleti kisállamokkal kötött szerződéseit a négyhatalmi direktóriumon belül is fenntartja, hű marad a Népszövetséghez és továbbra is kihangsúlyozza, hogy a revízió esetleges tárgyalása esetén a tárgyaló hatalmak teljes összhangját követeli. Ebben a kísérő levélben Franciaország kihangsúlyozza még, hogy csakis a feltételeinek teljesítése esetén látja a négyhatalmi szövetkezést eredményesnek.

A Matin ehhez a jelentéséhez hozzáfűzi, hogy mindezekig nem kapott hírt arról, hogy Olaszország ezekhez az újabb francia feltételekhez hozzájárult volna.

Ezekkel az optimista jelentésekkel szemben a Petit Parisien azt jelenti, hogy a négyhatalmi paktum aláírása előtt újabb, francia oldalról támasztott, nehézségek merültek fel. A Petit Parisiennel szemben a Havas ügynökség, — félhivatalos ez az ügynökség! — azt jegyzi meg, hogy ezek a felmerült nehézségek csak formaiak.

Meg akarják buktatni Daladiert

A francia kamara büdzsé-vitájában szerdán este krízis állott be. Mint ismeretes, a francia költségvetést nem szavazták meg, hanem egyetlen hónapi időtartamra költségvetési felhatalmazást adott a parlament, amely május 31-én este lejárt. Tegnap Daladier a költségvetést nem tudta elfogadtatni, sőt a kamara pénzügyi bizottsága a kamara közvetítő indítványát is leszavazta.

fizetné a decemberit, most júniusra megelégednék a 75 helyett 10 millió dollárral. Már így beszél, mert máris úgy érzi, hogy nem a demokratikus Franciaországgal, hanem a diktátor uralma alá hajtott Párisnál áll szemben.

Szegény, ántánton követelt, 11 milliárd dollár, az sem ér már sokat! Legfeljebb annyit ér, mint az a háború, amelyre költötték.

Valóban, nagyon rossz üzlet volt az a háború!

Az amerikai közmunkák céljaira háromszélmilliárd dollárt szavaztak meg és azt remélik, hogy ezzel az összeggel megmentik a 17 millió amerikai munkanélkülit és ime, most 11 milliárd dollár sorsa meginog, mert Daladier azt mondta, hogy — „felhatalmazás”.

Pedig még egészen ki sem mondta, csak a nyelve hegyére vette.

Mire fizetni kell, — két hét alatt — csak kimondja?

a d'ARCY puder a szép asszonyok pudere

Genf »történelmi éjszakája«

Daladiernak így nincs más útja-módja, mint hogy a kamara elé álljon és felvesse a bizalmi indítványt. Tekintettel arra, hogy a kamarában az ellenzék a négyhatalmi paktum és a hadügyi tárca költségvetésepek megnyirbálása miatt amúgy is megerőltetett, félni kell attól, hogy Daladiert leszarazzák.

Ami az európai politikában most, a négyhatalmi paktum aláírásának pillanatában szinte beláthatatlan következményekkel járna.

AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTER IS LEMOND

A négyhatalmi paktum aláírásának utolsó perceit azonban nemcsak a francia oldalról támasztott nehézségek teszik kritikussá, hanem az angol kormányválság is. Angliában ugyanis — külpolitikai körökben — komoly kormányválság van kialakulóban. Ma reggel Londonban már az a hír volt elterjedve, hogy Sir Simon külügyminiszter lemond tárcájáról.

Simon néhány nappal ezelőtt hazament Genfből Londonba azzal, hogy referál és azonnal visszatér Genfbe. Ennek egy hete már, de Simon nem jött vissza a kontinensre. Simon szabotál, aminek az az oka, hogy az angol minisztertanácsban éles ellentétet támadtak Simon és miniszterterátsai között az angliai genfi politikát illetőleg.

Igy robbant ki a kormányválság, amely azonban, úgy látszik, MacDonald közbelépésére valahogyan mégis csak elsimul, mert ma este már azt a hírt kapjuk, hogy Simon mégis visszautazik Genfbe.

ÉS KÖZBEN: MINTHA MI SEM TÖRTÉNT VOLNA...

Közben Amerikában, mintha Európában minden a legsimábbban menne, készülődnek a londoni világgazdasági konferencia megnyitására. Az amerikai delegáció ma indult utnak.

A delegáció a reggel még bucsukihallgatáson jelent meg Roosevelt előtt, aki így bucsúzott a delegáció vezetőjétől:

— Gyorsan cselekedjétek és röviden beszéljétek!

A mai hangulatból ítélve, azt hisszük, a roosevelti jókívánság fordított formában teljesül majd: sokat fognak beszélni és semmit sem cselekszenek.

MUSSOLINI ÉS A MATIN

A Matin tudósítója egyébként ma meginterjúvolta Mussolinit. Mussolini röviden nyilatkozott:

— A négyhatalmi ügye szerintem így áll: vagy tétlenek maradunk és akkor reánszakad a veszély, vagy pedig cselekszünk és ebben az esetben irányítjuk a fejlődés mozzanatait. Az a meggyőződésem, hogy a négyhatalmi paktum megkötése után könnyebb lesz a helyzet.

A Matin tudósítója az interjú közlése kapcsán felteszi a kérdést, hogy miért nem járnak a francia politikások Mussolinibez? Szerinte taktikai hiba, hogy Mussolinivel csakis német politikusok tárgyalnak.

Valószínűnek kell tartani, hogy a Matin feltett kérdése megrendelt kérdés, mert Franciaország szeretné végre a francia—olasz ellentétet elsimítani.

A LESZERELÉSI KONFERENCIA IS DIKTÁTOR KAP

A leszerelési konferencia is végnapjait éli. A konferencia főbizottsága ma zárt ülésen foglalkozott a leszerelési konferencia munkaprogramjával. Ezen az értekezleten csupán a delegációk vezetői vettek részt.

A főbizottság zártülése elhatározta, hogy az elnökségnek a munkaprogramot illetőleg teljhatalmu felhatalmazást ad, ami gyakorlati nyelvre lefordítva azt jelenti, hogy amennyiben az elnökség úgy találja helyesnek, a leszerelési konferenciát a londoni világgazdasági konferencia idejére elnapolhatja.

Londonban úgy tudják, hogy a leszerelési konferencia elnöksége csak azt várja, hogy a konferencia első olvasásában — tehát kötelezettség nélkül! — elfogadják a MacDonald-féle leszerelési tervezetet és utána a konferenciát három hétre elnapolják.

Egyébként — és a mai napnak talán ez a legfontosabb eredménye — a főbizottság kimondotta még, hogy a német álláspontot elfogadják és kijelenti, hogy az angol leszerelési tervet nemcsak tárgyalási, de a kötendő egyezmény alapjául is elfogadják.

Ez a megállapodás és ez a teljhatalom sem igen segít azonban már a leszerelési konferencia sorsán.

A teljhatalom megszavazása után a főbizottság folytatta zárt ülését, de nem sokáig. Valami rendkívüli történt benn az ülésteremben, amiről azonban e pillanatig semmi sem szivárgott ki.

Az ellentétek kirobbanásáról a sajtó is csak úgy értesült, hogy feltűnt Paul Boncour hirtelen és izgatott távozása.

A francia külügyminiszter már este hat órakor elhagyta a tanácskozó szobát és az ostromló újságíróknak csak annyit mondott, hogy nem várja be a zárt ülés végét, hanem azonnal Párisba utazik.

Paul Boncour távozása után nagyon sok delegátus elhagyta a tanácskozó termet. Mindenki izgatott volt és ebből azt kombinálták, hogy

a leszerelési konferencia megbukott.

Egyes jól beavatott külföldi újságírók már tegnap éjszaka csomagoltak. Az izgatott hangulat reggelre valamennyire

elült, mert kiderült, hogy Boncour nem utazott vissza Párisba, hanem az éjszaka folyamán kétszer is beszélt telefonon Párisban és pedig magával Daladier miniszterelnökkel.

A zárt ülést utolsónak Norman Davis hagyta el, aki az újságíróknak így nyilatkozott:

— Történelmi éjszaka ez a mai!

Az, hogy Boncour nem utazott vissza Párisba, a legjobban Norman Davist lepte meg. Norman Davis ugyanis úgy állapodott meg az ülésteremben Boncourral, hogy pénteken mindketten Párisban találkoznak és odavárják Sir Simont is. Amerika delegátusa azt remélte ugyanis, hogy Párisban az angol külügyminiszterrel együtt sikerül a francia kormánynál elérnie azt, hogy az utolsó pillanatban változtatson kemény álláspontján és ne engedje, hogy a leszerelési konferencia csődbe menjen.

Ez a találkozó is elmarad, mert Boncour Genfben van és — hallgat.

Genfben azt hiszik, hogy a leszerelési

konferencia nem tart több teljes ülést, mindaddig, amíg a paktum végleges szövege el nem készül és az az általános vélemény, hogy a paktum szövege csak a világgazdasági konferencia befejezése után készülhet el azaz júliusban.

Ez is lesz, csak a dátum nem elég precíz: nem mondták meg ugyanis, hogy melyik júliusban.

A KISANTANT „NYUGODTAN” TÁRGYAL

A kisántant államok közben zavartalanul folytatják prágai konferenciájukat. A konferencia második napja azzal foglalkozott, hogy megállapítsa, milyen álláspontot tanúsítson a kisántant a világgazdasági konferencián.

A kisántant külügyminiszterei előben lestegezték, hogy a háborús adósságok teljes törlesztését kívánják, bizonyos valuták rögzítését akarják, a deviza- és exporttilalmak eltörlését követelik és teljes áruforgalmi szabadságot, amelyen belül a közép-kelet-európai agrárállamokat előnyökkel kell kezelni.

Még Dollfuss is hitlerizmussal vádolják

Haubicht német birodalmi gyűlési képviselő tegnapi leplezése, amelyben rámutatott arra, hogy Dollfuss és az osztrák nemzetiszocialisták a közel múltban már tárgyalnak egymással és majdnem meg is egyeztek, hatalmas vihart keltett. A leplezés hatása alatt

a szövetségtanácsban a nemzetiszocialisták és a szociáldemokraták között majdnem tiltakozásra került a sor.

A szövetségtanácsban ugyanis a szociáldemokraták a nemzetiszocialistákat hazaárulással vádolták.

A leplező Haubichttal szemben egyébként a Dollfuss-kormány is retorziós intézkedéseket fogantatott. Tegnapi átkutaták a Haubicht birodalmi képviselő bécsi lakását. Ez ellen a házkutatás ellen Haubicht tiltakozott és arra hivatkozott, hogy ő Ausztria területén területenkivüliséget élvez. Ezzel szemben az osztrák kormánynak az a véleménye, hogy Haubicht a német követségnek csak sajtóre-

ferense és ebben a minőségben területenkivüliséget nem élvez.

Az Acht Uhr Abendblatt tegnap esti vezércikke még jobban összekuszálta a helyzetet.

A lap azt jelenti, hogy

Dollfuss voltaképpen nem ellensége az osztrák hitlerista mozgalomnak, mert az osztrák nemzetiszocializmus bizonyos kiélezett pontokról eltekintve, programjában a keresztényszocialista párt követeléseivel meg egyezik.

A lap szerint a nemzetiszocialistáknak meg kell változtatniuk módszereiket, hogy a Dollfussal való együttműködésre megérjenek.

A lap végül odakonkludál, hogy a Dollfuss — Frauenfeld közötti harc nem szélesülhet ki Berlin és Bécs párhajává.

Nagy feltűnést keltett még, hogy Buresch volt kancellár, jelenlegi pénzügyminiszter, szerdán este a keresztényszocialista párt egyik gyűlésén beszédet mondott és ebben a beszédében a nemzetiszocialistákkal nagyon mérsékelt tenorban foglalkozott. Ebből a sze-

lid hangból azt következtetik, hogy Buresch és a hitleristák között sincs már nagy véleménykülönbség.

MÉG EGY DEMARS

Berlin Haubicht miatt egyébként újra demarsot akar intézni Ausztriához.

Arra hivatkozik a berlini kormány, hogy Ausztria megsértette a területenkivüliség jogát, míg ezzel szemben Dollfuss vitatja, hogy a sajtóattasénak területenkivüliségre joga lenne, de különben is Haubicht olyan mozgalomban vett részt, amely Ausztriában tilos és így az osztrák kormánynak joga volt nála házkutatást tartani. Az osztrák kormány jelentése szerint a házkutatás eredménnyel is jár és bár a sajtóattasé lakásán fegyvert nem is találtak, de nagyon sok olyan fontos okmány jutott a karhatalom kezébe, amelyek Haubicht szerepét megvilágítják. Az okmányok tartalmát a bécsi kormány egyelőre nem közli.

Magyarország nem akar erőszakos eszközökkel revíziót

Budapest, június 2

A magyar képviselőház mai ülésén Krüger Aladár képviselő a sinfalvai atrocitások ügyében szólalt fel.

A felszólalásra Kánya Kálmán külügyminiszter válaszolt, aki leszegelte, hogy ezek a kilengések aggályosak már csak azért is, mert indokolatlanok. Magyarország ugyanis a revíziót sohasem akarja erőszakos eszközökkel megvalósítani és csak a népszövetségi alapokmány szellemében küzd azért, hogy a békeszerződés-

sek igazságtalanságai enyhíthessenek. A maga részéről is elítéli a sinfalvai kilengést és megállapítja, hogy bár Magyarország szomszédaival mindig békében élt, szomszédai nem kívánhatják, hogy ez a viszony barátságos is legyen, ha ilyen esetek előfordulnak, mint ez a sinfalvai eset volt.

A miniszter nyilatkozata után Lázár Miklós az ellenzék nevében szólalt fel és megállapítja, hogy a külügyminiszternek az álláspontja ebben az ügyben az ellenzékét is kielégíti.

A kisántant közös követet küld Moszkvába

A hírt Bukarestben nem erősítették meg

Bukarest, június 2.

Külpolitikai szempontból a bukaresti lapok a párisi sajtónak egy rendkívül szenzációs híradásáról számolnak be: értesülések szerint

a Prágában ülésező kisántantkonferencia elhatározta, hogy közös követet küld Moszkvába.

A követ feladata az, hogy a szovjetkormány előtt szögezzék le, hogy mind a három kisántantállam hajlandó elismerni a szovjeteket és felvenni velük a rendes diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatot.

Ezt az értesülést, amely még világpolitikai szempontból is igen nagysúlyu,

Bukarestben nem erősítették meg.

Ugyanis az a hivatalos nyilatkozatból is kiderül már, hogy a kisántant hangulata Oroszországgal szemben igen engedékeny. Sőt a kiadott kommuniqué ki is hangsúlyozta ezt az engedékenységet, tehát a tanácskozó külügyminiszterek súlyt látszottak fektetni arra, hogy a közvélemény az új politikai állásfoglalásról értesülve legyen, tehát esetleges fordulatok ne ériék túlzott váratlansággal.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben Moszkvával a rendes viszony helyreáll, ezt Románia és Oroszország részéről a megnevezendő egyezmény aláírása fogja követni.

TITULESCU csütörtökön éjszaka, a kisántant értekezletének befejezése után elindul Bukarest felé.

Jelentések szerint csütörtök délután, a záróülésen a külügyminiszterek a gazdasági problémákat beszélték meg

— Kezddő érelmeszesedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást lecsökkenti. A gyakorlati orvostudomány vezetői a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetet annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Katholikus püspökség Debrecenben

Debrecen, június 2.

Legújabb jelentések szerint a legutóbbi magyarországi római zarándoklat alkalmával Glatterfeld Gyula csanádi és Lindenberger János, a nagyváradi karmegye magyarországi részénél holt kormányzója a pápánál különlegesen voltak.

A jelentések szerint ezen a katonán arról volt szó, hogy a Magyarországnak maradt nagyváradi egyházzal tartozó részekkel mi te. A pápai udvar az érdekeltek tésa után úgy döntött, hogy ezek a rületekből új püspökséget kéri a székvárosa Debrecen lesz.

A lakó köteles ellenőrizni a háziurat

Csak az adókönyv felmutatása után köteles házibért fizetni

Bukarest, június 2.

A pénzügyminisztérium ma körrendeletet adott, amelyben kötelezi az ország összes lakóját arra, hogy lakbérük fizetése előtt követejjék a háziurtól az adókönyvecske felmutatását.

Amennyiben a háziur adója nem lenne kiegyenlítve, a lakó a bért a pénzügyigazgatóságnál köteles letétbe helyezni.

Kövér Gusztáv ügye a Népszövetség előtt

A budapesti román követségen keresztül sem tudta ügyét elrendezni

Budapest, június 2.

Dr. Kövér Gusztáv, a Nagyváradiól oly felhőborító körülmények között, minden jogalap nélkül kiutasított román állampolgárságu kisebbségi politikus kiutasításának ügyében panaszt nyújtott be a Népszövetség főtákará hivatalához.

Előzőleg Kövér Gusztáv ügyet a budapesti román követségen igyekezett elintéztetni, azonban minden közbenjárása sikertelen maradt.

A Népszövetséghez benyújtott petíciójában hangsúlyozza, hogy előzőleg úgy a romániai belhatóságoknál, mint a budapesti román követségnél mindent megpróbált ügyének sima elintézésére. Mi-

után azonban fáradozásai meledőknek bizonyultak, kénytelen volt — miután a kisebbségi szerződés értelmében joga van ahhoz, hogy Romániában élhessen — a legutolsó fegyvert, a Népszövetséget is igénybe venni.

Valószínű, hogy a Népszövetség Kövér petícióját kedvezően intézi el. Ugyanis röviddel ezelőtt egy hasonló természetű és Lengyelországgal kapcsolatos német panaszt is igenlő módon oldott meg a genfi fórum.

A magyar belügyminisztérium Kövérnek újabb néhány napos tartózkodási engedélyt adott.

Hatieganu rendőrkvésztor érdekes vallomása a kolozsvári bélyeghamisítási ügyben

Kolozsvár, június 2.

A törvényszék csütörtökön tovább folytatta a nagyszabású bélyegpanama fő tárgyalását.

Xantopol védő hivatkozott Sternnek arra a vallomására, hogy a bélyegek elkészítéséhez 25 ezer lej szükséges, holott az 5 kimutatása szerint 386 lejért 1 millió lej értékű bélyeget lehet gyártani.

A bíróság Hatieganu rendőrkvésztor is kihallgatta. Hatieganu elsőzben Besa rendőrtiszt jelentéséből értesült, hogy Stern bélyeghamisító bandát készült leplezni. Stern különben 1932 áprilisban írásbeli feljelentést is tett Katz és Baga

ellen, mire ő megbízta a további megfigyeléssel. Ezután Dornavatrara utazott, Stern pedig Sava társaságában Bukarestben járt, ahol

formális megbízást kapott a bélyeghamisítók finanszírozására és leplezésére.

Hatieganu elmondja, hogy ezután kapott felsőbb helyről utasítást a letartóztatások foganatosítására.

Besa rendőrtiszt áll ezután a törvényszék előtt, aki folytonos ellentmondásokba keveredik. Vallomására, az ügyész indítványára, nem eskették meg.

A tárgyalás folyik.

A budapesti nemzetközi újságírókongresszus kimondta, hogy nem dolgozik együtt a németekkel

Budapest, június 2.

Jelentette a B. L., hogy a jelenleg Budapesten ülésező Nemzetközi Újságírószervezet kongresszusa azt az indítványt, hogy lépjen fel a sajtót korlátozó németországi intézkedések ellen, zárt ülésen és külön bizottságban tárgyalta. A Nemzetközi Újságírószervezet ugyanis nem akarta ennek az indítványnak vitájával a közvéleményt idegesíteni.

A zárt ülés eredményét most közlik a nyilvánossággal. A határozat gerinces és nyílt, komoly és higgadt hangú. A nyilvánossággal közölt kommunikáció szerint a kongresszus végrehajtóbizottsága foglalkozott a Reichsverband der deutschen Presse kérdésével és azzal az indítvánnyal, hogy ez az egyesület egyetért a német kormány sajtóellenes intézkedéseivel, amelyek a sajtó jogai és szabadsága ellen irányulnak, valamint azért is, mert a Reichsverband tagjai sorából kizárta a baloldaliakat és a zsidókat.

A kijelenti, hogy a Reichsverbanddal továbbra is együttműködni nem tud. A nyilatkozat szerint a Nemzetközi Újságírószervezet csak abban az esetben tud majd ismét a német birodalmi újságíró egyesülettel együttműködni, ha az

egyesület visszatér a nemzetközi újságírószövetség eszméihez.

A nemzetközi szervezet egyben felhívja tagjait arra, hogy a Németországból kiülő újságíró kollégákat támogassák.

A ZÁRÓ ÜLÉS

A Budapesten ülésező Nemzetközi Újságírószervezet ma tartotta utolsó zárt végrehajtóbizottsági ülését. Ezen az ülésen három kérdést tárgyaltak le. Elsőben is foglalkoztak az újságírói munka szerzői jogvédelmének kérdésével, majd a spanyol kormány azt a javaslatát tárgyalta, hogy miképpen kellene megakadályozni, hogy a világsajtóba állhírek jelenjenek meg és végül a külföldi tudósítók jogi helyzetének kérdését vitatták meg.

Holnap sor kerül arra, hogy a zártülésekben elfogadott határozatokat a plénum elé terjesszék.

A záró nyilvános ünnepi ülés után a külföldi újságírók Budapest felett repülését tesznek, majd egyrészt holnapután kiutazik a Balatonra, a másik részük pedig Szeged város meghívásának tesz eleget és meglátogatja a várost.

Bűnös kezek okozták a szinajai autókatasztrófát?

Marosvásárhely, június 2.

Napokon keresztül tele voltak a romániai lapok annak a borzalmas autókatasztrófának a részleteivel, amely pár nappal ezelőtt a Szinaja melletti Comarnic-hágón történt, ahol a Marosvásárhely — bukaresti autóbussz utasaival együtt — a szakadékba zuhant.

Mint ismeretes, az autóbusszjárat tulajdonosa, a Vitális és Simon cég birtagja, Simon Hugó is rajta volt az autóbusszon és maga is megsérült. Simon most érkezett haza a bukaresti kórházból, ahova beszállították és felkerestük marosvásárhelyi lakásán, ahol lábadozik.

Fején és szemén kötésekkal, szeme alatt kék foltokkal fekszik Simon Hugó, aki talán a legszerencsésebben uszta meg az autóbalesetet. Ezeket mondja:

Az egész autókatasztrófát — annyira emlékszem, hogy egy bukaresti autótaxisofőr erősen megrázott egy szálloda előtt, ahol lesegítettek és negyven lejt kért tőlem, azért, mert a szállodáig elhozott. Azeletről pedig annyit tudok, hogy Szinaja után elszívtam egy cigarettát az autóbusszban és elszundítottam. Az álom után egyenesen a bukaresti szálloda előtt ébredtem fel. Hogy mi történt közben, hogy zuzódott porrá a kocs

csi, hány halottja és hány sebesültje van a katasztrófának, azt nem tudom, mert semmit sem láttam.

Talán tényleg igaz lett volna a lapok azon híradása, hogy megőrültem és elbujdostam a hegyekben, ha eszméletnél lettem volna.

— A kocs nem volt túlterhelve, mint ahogy írták, nem 34-en ültek az autóbusszban, csak 27 ember volt a harminc személyes kocsiban és a három ezer kilogram súlyképességre csak mintegy 2500 kilogram összsúly jutott.

Majdnem új, indulás előtt tüzetesen átvizsgált kocsival indultunk, amelynek fékjei a legnagyobb rendben voltak, ami azt is bizonyítja, hogy magam is a legnagyobb nyugalommal indultam el vele. Ha tehát életveszélyes lett volna, úgy valószínűleg féltettem volna én is az életemet.

Az interjú befejeződött. Az információhoz még annyit fűzhetünk hozzá, hogy mint értesülünk, a hivatalos vizsgálat a legnagyobb apparátussal indult meg az autókatasztrófa ügyében, tekintettel arra, hogy van rá gyanú, hogy a katasztrófát bűnös kezek idézték elő.

(b. b.)

A Iovrini népbank vezetői a bíróság előtt

A tárgyalást egyelőre elhalasztották

Temesvár, június 2.

A temesvári törvényszék Isacu — Penescu tanácsa szerdán rendkívül érdekes bűnügyet tárgyalt, amelynek vádlottjai dr. Reitter Imre temesi sváb szenátor, id. Pauli József, ifj. Reitter Antal, Reitter Mihály és Wirst Miklós, a fizetési képtelenné vált Iovrini Népbank vezetői voltak.

A vádpontok a következők voltak:

1. A vádlottak főreszvényesi minőségükben fedezet nélküli kölcsönöket nyújtottak Reitterék malmainak.

2. Hügel Iovrini kereskedő több mint egymillió lejes tartozására Adler Andor aradi nagykereskedőnél szavatosságot vállaltak.

3. A fizetési képtelenség folyamán az igazgatóság tagjainak és a tagok rokonnak betéteket fizettek ki.

A bűnperben a feljelentő Murescu György Iovrini gazda, aki az adatait vallomása szerint Jonescu Jan Iovrini lelkészől kapta.

Először Glasz József tanítót, a betétsbizottság tagját hallgatják ki, aki előadja, hogy a Hügelért vállalt több mint egymillió lej elveszett. Elmondja, hogy id. Reitter Antal egyszer 138 ezer, máskor 140 ezer, Reitter Mihály pénztáros neje pedig 90 ezer lejt vett fel a fizetési képtelenség bejelentése után betétjéből.

Több tanu kihallgatásának céljából a tárgyalást június 21-re halasztották el.

Rövidesen elkészül a Skoda-botrány vádirata

Zaletzky ellen a kémkedési vád nem nyert beigazolást

Bukarest, június 2.

A bukaresti katonai ügyészség legkésőbb június 7-re elkészül a Skoda-botrány vádiratával. Ez a vádirat, miután a perből politikai anyag lett, kétségtelenül nagy viharokat fog felkavarni. — Ugyanis annyi már az előzetes értesülésekből is kiviláglik, hogy

az ügyészség a kémkedési vád alátámasztására nem tudott kellő anyagot összehozni.

Sőt az oly szenzációsnak ígérkező vádanyag egyéb részleteiben sem lesz túlságosan érdekes. Ugyanis Zaletzky Bruno ellen a legsúlyosabb terhelő momentumok egy Urlájeanu nevű kapitánytól származnak, ennek adatait pedig nem lehet kellőképpen igazolni.

Valószínű tehát, hogy egy gyöngye vádirat és egy nem túlságosan súlyos ítélet következik, ami viszont a per politikai oldalát élénkíti majd friss botrányokkal fel.

Egyelőre Vajda miniszterelnök veszi át a kereskedelmi minisztérium vezetését

Bukarest, június 2.

A távozó Lugosianu helyett a kereskedelmi minisztérium vezetését egyelőre Vajda miniszterelnök veszi át. A nagyon elfoglalt miniszterelnök a tárca vezetését nem fogja tudni ellátni s így az ügyek tényleges irányítója egy kinvezendő kereskedelmi államtitkár lesz. A megoldás tehát nem jó, de a kormány nem tudott másképpen cselekedni, mert a miniszterekre nagyon sokan pályáznak és Vajda fél a bonyodalmaktól.

Az államtitkári állásra nincs még komoly jelölt.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM

hivatalosan közli, hogy május hónapban a rendkívüli és rendes előirányzásokból 1 milliárd és 300 millió lejt vételezt be.

Nem vizsgáznak az elemisták

Bukarest, június 2.

A közoktatásiügyi minisztérium arra való tekintettel, hogy az elemi iskolák első és negyedik osztályaiban az évszáz vizsgálatok amugyis csak formálisak, ezeket a vizsgálatokat egy ma kiadott rendelettel felfüggesztette.

Felbomlik a petroleum-egyezmény

Bukarest, június 2.

A petroleum-egyezményt, amelyet néhány hónappal ezelőtt kötöttek meg a petroleumtermelő államok, közöttük Románia is, nem lehet végrehajtani. Ugyanis Amerika már megszegte a megállapodás több pontját. Bukarestből most azt jelentik, hogy ennek következtében Románia feloldottnak érezi magát a vállalt kötelezettségek alól.

Lopott fegyverrel gyilkolt a kolozsvári családirtó

Vallomások a szörnyű bűnügy lefolyásáról

Kolozsvár, június 2.

Jelenítettük már, hogy Végh Gyula 23 éves munkanélküli vasesztérgályos agyonlőtte feleségét, majd önmagával is végzett. A rendőrség a klinikán kihallgatta most Véghné nagyanyját, aki a családi dráma alkalmával szintén megsebesült. Az öregasszony elmondta, hogy Végh különváltan élő feleségétől el akarta vinni 6 hetes csecsemőjüket s emiatt tört ki a veszekedés.

A rendőrség kihallgatta Costica örmes-

tert is, akitől Végh a fegyvert szerezte. Az örmester kijelentette, hogy szerda reggel kiment a marhavásár-térre, ahol dolga volt.

Végh távollétében kereste s miután látta, hogy nincs otthon szerki, átkulcsolt a lakásba hatolt, ahonnan magához vette a fegyvert.

Costica vallomását több tanúval igazolta, mire beszüntették az eljárást ellene.

A véres családi dráma áldozatait pénteken temetik.

A bíróság megerősítette Tischler gyilkosának vizsgálati fogságát

A védők sorában a fiatal Cuza és Zelea Codreanu is helyet foglalnak

Bukarest, június 2.

Megírtuk tegnap, hogy Stratulet vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsátott ki Siancu rokkantkapitány, Tischler Mór gyilkosa ellen. Ez a végzés ma került tárgyalásra a bukaresti törvényszék első székfoglalásán. A tárgyalást meglehetősen izgalom előzte meg, mivel sok diák és a mócterületre való lakó be akart nyomulni a terembe. Ezért a főügyész szigorú rendfenntartási intézkedéseket fogantatosított.

SIANCU KIHALLGATÁSA

Siancu vallomásában előadta, hogy a mőcoknak a vitás erdőterületekre elévülhetetlen, történelmi jogaik vannak, mely jogok érvényesítéséért a magyar uralom alatt két forradalmat is csináltak. Elvárták e mőcok, akik hősiességgel harcoltak Nagyrománia megeremtéséért és veszély esetén életüket készek áldozni a jelenlegi határokért, hogy jogaik legalább hazájukban érvényesülhessenek. Tischler mindent megtett, hogy megakadályozza annak a földnek felosztását, amelynek tulajdonjoga alapján az őslakosságot illette. Már 1923-24-ben kimondták a kisajátítást, de Tischler minden eszközzel megakadályozta ennek végrehajtását.

Siancu ezután elmondta, hogy miként küzdött a mőcok érdekeiért s 1924-ben még a királyhoz is küldöttséget vezetett. Az uralkodó megígérte, hogy érdeklődni fog a mőcok sorsa felől, de a mőcok en-

nek ellenére elvesztették perüket az agrárbizottság előtt, amely Tischlernek adott igazat, kimondva, hogy a vitás erdők csak részben sajátíthatók ki.

A határozat alapján a mőcok a 16 ezer holdas területből csak 5000 holdat kaptak s 11 ezer Tischlernek maradt meg. (Távolról sem felel meg a valóságnak. — Szerk.)

A továbbiakban előadja a merénylet, hogy Tischler már-már 100 millió lejt kapott az államtól a kisajátítatlanul maradt területekért. Az erre vonatkozó törvényt éppen meg akarta szavazni a képviselőház, amikor ő dr. Lupu útján közbelépett és leleplezte a panamát, arra kényszerítve Mihalache akkori földművelésügyi minisztert, hogy az egész ügyet igazságügyi utra terelje.

Majd azt mondja Siancu, hogy Tischler 2 millió lejt ajánlott fel neki arra az esetre, ha nem törődik tovább a mőcok sorsával. Ő visszautasította az ajánlatot és a harcot rendületlenül vitte tovább.

Ezután a merénylet lefolyásáról számolt be, azt állítván, hogy

nem akarta meggyilkolni Tischlert és csak hirtelen indulatában rántotta elő a revolvert.

(A gyilkosnak ezt a vallomását már több román nemzetiségű tanu cáfolja.) Egyébként, hangoztatja, a tett elkövetése óta se éjjele, se nappala.

Az ügyész beszéde

Stancescu ügyész rámutat arra, hogy a törvényszéki tanács, amely előtt a mőcok és Tischler pere tárgyalásra került, sok rokonszenvet árult el a mőcok ügye iránt és a következő tárgyalást oly közeli időpontra tűzte ki, hogy

Siancunak semmiféle alapja sem lehetett arra a hiedelemre, hogy itt felesleges huza-vona készül.

Egyébként ő, az ügyész, kitűnően ismeri a per folyamatát. Kilenc hónap alatt ebben a perben 11 határidő volt: ezalatt kikérdeztek, vizsgáltak, tanukat hallgattak ki s egyszer a tárgyalást éppen a mőcok kívánságára halasztották el, úgy, hogy Siancunak a halogatással való indokolása teljesen érthetetlen és komolytalan.

Az ügyész elmondja, hogy Tischlerrel kapcsolatban a vád alapotlan volt, semmi motívum nem támasztotta alá a bűnösségét és éppen ezért ő el volt szánva arra, hogy Tischler felmentését fogja kérni.

Ezután Stancescu részletesen bizonygatja, illetve bizonyítja, hogy Siancu előre megfontolt szándékkal gyilkolta meg

áldozatát. Ezt igazolja az is, hogy a tárgyaláson semmi keresnivalója sem volt, mégis eljött, megvárta, amíg a terem kiürül s ezután követte el tettét, hogy akatáskájában elhozta a fegyvert is s hogy annak börtökjárt otthon hagyta szállodai lakásán, mert így könnyebb volt a revolverhez hozzáférnie. Leszögezi azt is az ügyész, hogy Siancu öreg áldozatát hátulról, orvul lőtte le, ami a gyilkost utálatos színben tünteti fel. Kéri, hogy a bíróság erősítse meg a vizsgálóbíró letartóztatási végzését.

A HATÁROZAT

Siancu mellett Vasiliu-Cluj, H. Meitani, Zelea Codreanu, Gheorghe Cuza és Adonis Popov szólaltak fel. Siancut nemzeti hősnak tüntették fel. Az ügyvédi kar összeállítása és Siancu védelme egyaránt mutatják, hogy Tischler meggyilkoltatása politikai orvgyilkosság volt és abból a szélső jobboldal pártjai igyekeznek maguknak tőkét kovácsolni.

A törvényszék rövid tanácskozás után 30 napra megerősítette a letartóztatási végzést.

Lux-Mozgó

pünkösdi ajándéka,
a tavaszi szezon
legnagyobb filmje!

MA, pénteken
kettős premier:

Lengyel Menyhért

világhírű
színművének első
filmváltozata:

T
A
I
F
U
N

FŐSZEREPLŐI:

Liane Haid,

a legnépszerűbb filmszínésznő

Inkisino

a „Vihar Ázsia fölött” című
film feledhetetlen főszereplője

A pünkösdi műsor má-
sik slágere:

**Szőke
Szakáll**

mint tengerész

Két órán keresztül köny-
nyekig fog nevetni.

Monopol ERO-film
Braşov

HARMADIK CIKK

Gyerkes Mihály politikamentes népgyűlései – a nép érdekében

Rácáfoltak a székely falvak arra, hogy nem érdekli őket semmiféle hasznos ujtás — Száz gyakorlati előadás száz udvarhelymegyei faluban

Háromszáz főnyi tömegek vonultak fel azokra a népgyűlésekre, amelyeken nem a választásokról, hanem a gyümölcsstermelés megszervezéséről volt szó

Székelyudvarhely, június 2.

Tudom, sokan lesznek, akik lemosolyogtak, mondván: „Ezt is csak egy széplélek teszi. Még csak sok többre tartani azt a falvó munkát, amit Gyerkes Mihály volt tanító csinál, mint azt, amit a magyarság vezetői, a képviselők, szenátorok és más közéleti nagyságok csinálnak.”

Gyerkes Mihály ugyanis nem közéleti nagyság. Ő csak egyszerű tanító volt, hogyan lehetne tehát elvárni tőle olyan elképzeléseket, amelyek az egész kisebbségi magyarság menésére irányulnának?!

Ez a gondolkozásmód, sajnos, szinte általános gondolkozásmód és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy mélysegen lenéztek és lebecsültek minden olyan politizálást, amiben részt vettünk. Ez az ellenséges érzés — megengedem — kitermelhetett bennem bizonyos elfogultságot is, de én még ezt az elfogultságot is értéknek tartom.

Ez az elfogultság adhat lendületet annak a munkának, amit Gyerkes Mihály és társai elindítottak s amely hasznosabb és „fajvédőbb” minden magasszárnyalású s könnyekig megható választás előtti kortesbeszédnél s minden parlamenti küzdelemnél, aminek gyakorlati eredménye alig van. Legföljebb annyi engedményt teszek, hogy néha a politizálásra is van szükség, ha ez a politizálás azt a munkát segíti elő, amely a kisebbségi sorban élő magyarság gazdasági erejének gyarapítását, máshol megteremtését és ismét máshol legalább a megőrzését tűzi ki célul.

Politikának is jobb az, amit Gyerkes csinál Udvarhelymegyében, mint az, amit az ugynevezett hivatalos politikusok végeznek, ha egyáltalában végzik.

Mit is csinál ez a Gyerkes Mihály

Egy volt állami tanítónak is támadhat olyan elgondolása, amit a politikusok nyelvről „nemzetmentő koncepciónak” szoktak nevezni. Gyerkes Mihálynak régi tudománya és „gyengéje” volt az udvarhelymegyei és hozzáértő gyümölcsstermelés. Ő is meg tudta állapítani, hogy a megye lakossága csak a lából, állataiból kaphat pénzt. Ez a két keresetforrás azonban nem biztosíthatta eléggé a lakosság biztos és tisztességes megélhetését. Az általános gazdasági leromlás idején az állami megállapította azt is, hogy most már több várakozni nem lehet és nem szabad. A falu már nem jelentette azt, amit régebben, az állatértékesítést pedig jóidőre elintézte a nép között az a hatalmas botrány, ami a székelykereszturi ökörtérítéssel kapcsolatban robbant ki évekkel ezelőtt.

Hozzá kell tehát fogni a gyümölcsstermelés megszervezéséhez és értékesítéséhez, hiszen a megye talajviszonyai és átlagos időjárása lehetővé teszi, hogy tisztességes munka és gondozás esetén az udvarhelymegyei alma főlegve szépség tekintetében a versenyt akár a kaliforniai almával, izesség tekintetében pedig versenyen felül állhat.

Ennyit már megmutattak az eddigi tapasztalatok.

De hol és hogyan kell megkezdeni a nagy

munkát. Egy-két gazdag embernél könnyen be lehetne állítani néhány nagyszerű és példaadó gyümölcsöst, ez azonban nem igen segítene a megye lakosságán. Valahogyan úgy kellene elkezdni a dolgot, hogy a falusiak kezdjenek érdeklődni, ők tanulják meg a gyümölcsstermelés mesterségét, hogy az első sorban a népnek jövedelmezzen.

Azok, akik semmiféle kezdeményezést nem tudnak nyugodtan elfogadni azért, mert nem tudnak az értelmes és közelekvő igazságokért lelkesedni, azt mondták erre, hogy: Őh, nem lesz ebből semmi, a székely nép nem olyan, hogy bevenne ilyen ujtást. A székely nép maradi és csökönyös, csuda, hogy ma is nem fackéval szántja háláit talaját...

Gyerkes nem törődött ezzel a jóslattal. Amikor a mezőgazdasági kamara megalakult, arra gondolt, hogy hátha ez a célkitűzés a kamara segítségével könnyebben volna elérhető. Hamarosan kiderült, hogy ez a gondolat is jó volt, mert addig, amíg a többi mezőgazdasági kamarák működése javarészt abban merül ki, hogy a Bukarestben pártfogolt román lapokat és folyóiratokat megrendeli, akkor is, ha a tagoknak csak 10 százaléka tud románul, addig az udvarhelymegyei kamara valóban érdemes munkát végzett.

Népgyűlések a nép érdekében

Gyerkes Mihály tervét a mezőgazdasági kamara hamar és őszintén felkarolta. Anyagiilag és erkölcsileg lehetővé tette, hogy Gyerkes Mihály és két lelkes társa meginduljanak a vármegyében s minden körzetben felvilágosító és oktató tanfolyamokat tartsanak. A kamara elnöke Székely Péter, igazgatója pedig Rende Géza.

Érdemes és tanulságos felsorolni az eddig tartott tanfolyamokat és azok eredményét. A múlt évben, 1932-ben Gyerkes Mihály és Lakatos Tivadar

összesen 100 előadást tartottak 100 különböző faluban.

Ez a munka azonban már 1931. nyarán megkezdődött Székelyudvarhelyen s az itteni tanfolyam tapasztalatai mutatták meg azt az utat, amelyen haladni kell. A következő évben már rendszeresítették az előadásokat. A rendes előadók Lakatos Tivadar, Gyerkes Mihály, Lőrinczy László voltak. Lakatos a méhésztétről tartott előadásokat. Gyerkes a gyümölcsstermelésről, Lőrinczy a baromfi-tenyésztésről.

Bögöz és vidéke 1932. november 20-tól 30-ig. Ennek a tanfolyamnak 32 rendes hallgatója volt állandóan.

Olasztelek és vidéke 1933. január 16—25. A rendes hallgatók száma 128.

Kisbaczon és vidéke 1933. február 6—15. A rendes hallgatók száma 50.

Korond és vidéke 1933. március 2—11. A rendes hallgatók száma 32.

Szentegyházasfalu és vidéke 1933. április 19—28. A rendes hallgatók száma 63.

A tanfolyamokon reggel 9-től 1-ig elméleti oktató előadások voltak, délutánonként 2-től 5-ig gyakorlati oktatások a kertekben.

Esténként voltak aztán azok a népgyűlé-

sek, amelyekre annyiszor céloztam. A tanfolyam rendezői ezeket az esti felvonulásokat propaganda előadásoknak nevezték, de legtöbbszor igazi népgyűlések voltak, mert a hallgatóság száma sohasem volt kevesebb 100-nál, de sokszor több volt 300-nál is. És ezek a népgyűlések cáfolták rá a lusta kétkedőkre. Ezeket bizonyosodott be, hogy a székely igenis szeret és akar előrehaladni s örövend, ha utat mutatnak neki.

Egy ilyen népgyűlésen történt az alábbi eset is Zetelakán. Sokan beszéltek ott és sokan mondták, hogy Zetelakán nem teremhet meg a gyümölcs, mert nagyon magasnak fekszik (600—700 méter a tenger színe fölött). Gyerkes azt fejtette, hogy bizony ilyen magaságban is teremnek nagyon izes és nagyon piacos gyümölcsök. csak persze nem minden fajta. Ezt is kétségbe vonták sokan, amit aztán már nem tudott elvisselni az egyik zetelaki gazda. Közbekiáltott:

— Hogyne teremne meg, amikor megterem!

Aztán bizonyított is mindjárt. Hazaszaladt és egy tál különböző fajta almát vitt föl egy táblán a gyűlés elé. Jonathan és Ponyik alma is volt a táblán elé.

— Ezek tán az én kertemben teremtek, vagy mi?

Meg kellett hajolni az ilyen bizonyíték előtt.

Egy másik népgyűlésen a betfalvi Kardalus Mózes adta elő, hogy még 1912-ben 1 holdnyi területet telepített be csemetékkel. Száz darab Jonathan-fa is volt közöttük. Az elmúlt évben 600 véka almája termett ezen az egy holdon s miután gondozta is a fákat, jó, tartós alma volt, nem kellett a kora őszszel eladnia.

Az értékesítés már ebben az évben történt és a községben helyben vétként 50 lejt kapott. Egy holdnyi területről tehát 50 ezer lejt kapott. Ezt az eredményt tessék kihozni más terményből.

EREDMÉNYEK

A téli tanfolyamok és népgyűlések kézzelfogható eredménye az volt, hogy a mezőgazdasági kamara 2000 csemetét szerzett be a tavaszi szükségletre, de ez a 2000 darab távolról sem elégítette ki az igényléseket. Sokan az igénylők közül nem juthattak csemetékhez. Keresztur és Erdővidék azonban nem esett kétségbe így sem. Megszervezte külön

a maga csemeteellátását s ezek a vidékek a kamara nyilvántartása és segítségével nélkül ültettek el igen sok csemetét.

Megindult a határrezsék befásítása is, sőt a nagyon magasnak fekvő Zetelaka is elültetett néhány száz oltványt. Csak azért is megmutatja, hogy megterem ott az alma, a mikor csakugyan megterem.

Mindez azonban nem ment simán és akadályok nélkül. Az akadályokat azonban nem a nép szolgáltatta, hanem az örök városi kétkedők, azok, akik vagy lusták, vagy gyávák az újfajta munkára, tehát lemosolyogják vagy elkeserülnek az ilyenszerű kezdeményezéseket. És érdekes, hogy ezek javarészt azok közül az emberek közül kerülnek ki, akik különben szeretnek politizálni, magyarpárti, vagy más oldalon. Hiába, a politizálás mér régi és sokkal könnyebb tevékenység. És esetleg elég gyors eredményeket is ígér, nem a népnek, hanem nekik. Ha mandátum nem is jut mindenkinek, valami csak cseppen valahol, városnál, vagy másfajta hivatalnál.

Most, hogy a falvak sorban rácáfoltak arra az aggodalmukra, hogy „népünk nem alkalmas ilyen ujtásokra”, most azt mondják, hogy Udvarhelymegye időjárási viszonyai nem alkalmasak a gyümölcsstermesztésre, a fák csak minden hatodik évben teremnek rendesen s aztán nem is lehet majd értékesíteni a gyümölcsöt a külföldi, fejlettebb termelési eredményei mellett.

Ugy látszik, hogy az elkedvetlenítés is a politizáláshoz tartozik. Szerencsére Gyerkes nem veszíti el a kedvét s felelni kíván ezekre az aggodalmakra is. Erről azonban a következő cikkben.

Kacsó Sándor

A japán-kinai fegyverszünet feltételei

A kínai katonaság már visszavonult a katonai zónába

Peking, június 2.

Pekingi hivatalos jelentések szerint a tegnapi végre aláírt japán-kinai fegyverszüneti megállapodás csakis katonai jellegű feltételeket sorol fel. Tiencsini jelentés szerint Japannak a következő feltételei voltak:

1. Kína ismerje el Mandzsuriá függetlenségét,

2. Kína fizessen 200 millió dollár hadi kártérítést,

3. A Lutajtól keletre fekvő vasútvonalakon a japán katonaság marad meg, míg a kínai katonaság köteles egy a japánok által később megállapítandó vonalra visszahúzódn.

A fegyverszünet aláírásával egyidejűleg a kínai katonaság a megállapított zónába valóban visszavonult.

MESKÓVAL KIBABRÁLT A SAJÁT PÁRTJA

Pósta kardvívó olimpiász-bajnok lett az új vezér

Budapest, június 2.

A magyar hitleristák pártjában is érdekes dolgok történtek. A magyar nemzetiszocialista párt öt vezető tagja Pósta Sándor dr. elnökletével ma vezetőségi ülést tartott. Az ülésen jelen volt Gáspár János is, a magyar nemzetiszocialista „Nemzet szava” című lap főszerkesztője.

A vezetőségi ülés kimondta, hogy a párt országos irányítását Meskó Zoltán jelenlegi pártvezér kezében biztosított-

nak nem látja, amiért is a gyűlésen jelen volt vezetőségi tagok kijelentették, hogy a magyar hitlerista pártból ki lépnek.

A kilépett tagok azon nyomban megalkotották új pártjukat, amely természetesen ugyancsak a nemzetiszocialista eszmét vallja és pártvezérül Pósta Sándor dr-t választották meg. Pósta eddig főként sportkörökben volt ismert ember, az olimpiáson, mint kardvívó, bajnoki címet nyert.

Hivatalos jelentés a szívalvai rombolásról

Nem történi semmi különös...

Bukarest, június 2.

A szívalvai barbárizmusról hivatalos tájékoztatást adtak ki. Ez a tájékoztatás nem kevésbé megdöbbentő, mint a Cuvantul tudósítása: a hivatalosak is azt mondják, nem történt semmi különös. Négy egész jelentéktelen sebesülés, néhány ablak. Összesen 1000 svájci frank kár.

Érdekes. Felettebb érdekes. Ezer svájci frank.

Miért nem lejjben fejezik ki? Miért kell nemzetközi valuta egy garázdálkodás számadatainak meghatározására?

Ezen svájci frank hivatalosan 50 ezer lejt. Nem hivatalosan pedig milliós kár. Aminthogy a négy jelentéktelen sebe-

sülés sem figyelemreméltó hivatalosan. De nem hivatalosan egészen figyelemre méltóak. Az erkölcsi kárt nem fejezték ki semmilyen valutában.

ARANYOSBÁNYÁN IS

tört és zuzott a felizgatótt tömeg a legújabb jelentések szerint.

A tordakörnyéki falvakban az izgalom változatlanul nagy. A magyar községek izenetet kaptak, hogy a móccok pünkösdkor 10 ezres tömegbe verődnek, végigjárják az egész vidéket és

ahol eddig nem léptek fel a magyarság ellen, ott most pótolni fogják a mulasztást.

Ez a hír egész Tordamegyében nagy izgalmat keltett.

HIREK

Az örök fegyenc

Genua, június 2.

A genuai bíróság még 1995-ban életfogytiglani fegyházra ítélte el Cesare Rossini, kettős gyilkosság bűntette miatt. Rossini a napokban királyi kegyelemben részesült s negyvenévi raboskodás után elhagyta a fegyházat. Rossini, aki elítélteésekor huszonkét éves volt, hatvankétes agastyánként lépett ki a fegyház kapuján. De ez már nem az ő világa volt, amellyel mindjárt az első lépésnél szembetalálta magát. Nem tudott hova lenni a csodálkozástól, amikor szembetalálta magát az utca forgalmával, a rohanó autók, a berregő repülőgépek, a mozik, a rádió s a modern technika minden vívmánya egyik ámulatból a másikba ejtették.

Egy kíváncsi újságíró végigkísérte őt Genua utcáin s a város mai életén, hogy határos riportban megírhasssa, mint reagál a mai világgal szemben egy ember, aki negyven évig a tömlőben ült. De mindössze csak azt írhatta meg, hogy Rossini olyan emberi lény benyomását tette rá, mint aki most hullott alá a földre valamely csillagról. Még a nyelve is előregegett, nem ismeri az új kifejezéseket, a melyek már teljesen beleszívódtak a huszadik század nyelvébe.

Végül csak annyit mondott:

— Ugy érzem, mintha meg mindig fogoly volnék.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint lényegtelen hőváltozás várható, nyugaton esőkel.

— ERDEKES NAGYVÁRADI UGY A SZATMÁRI TÖRVÉNYSZÉK, MINT DELEGÁLT BÍRÓSÁG ELŐTT. Tudósítónk jelenti: Taglitch Jolán nagyváradi háztulajdonosnő 1928-ban hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentést tett az igazságügyminisztériumnál Nesselrode Károly törvényszéki bírót ellen, aki két szobáját elreklválta, két újabb szobát pedig erőszakkal vett el egy másik lakójától. A bíró, azon az alapon, hogy némi renoválást végeztetett a lakásban, házbért sem fizetett. Ugyanezért egy Kiss Juliska nevű nő megbízásából személyes szabadság megsértése címén Weimann Izrael dr. nagyváradi ügyvéd is feljelentést tett Nesselrode ellen. Az igazságügyminisztérium mindkét ügyben fegyelmi eljárást indított, a döntést azonban nem hozta nyilvánosságra. Nesselrode közben hatóság előtti rágalmozás címén úgy az ügyvéd, mint a háztulajdonosnő ellen feljelentést tett. A nagyváradi törvényszék, — tekintve, hogy ottani bíróról van szó, — az ügy tárgyalására a szatmári törvényszéket deklarálta. A csütörtöki tárgyaláson az ügyész azt indítványozta, hogy az igazságügyminisztérium határozatát, a mely döntő fontosságot lehet a per kimenetelére nézve, kérjük le s csak akkor folytassák a tárgyalást. Nesselrode ellen egyébként több eljárás van folyamatban.

— Még mindig tart a szatmári pincés-sztrájk. Tudósítónk jelenti: A szatmári pincérek — mint ismeretes — már húzamosabb idő óta sztrájkban állottak. Néhány nappal ezelőtt Szatmárra érkezett Jumbert, a bukaresti pincészsövetség központi párttitkára, aki tárgyalásokat indított a pincérek és munkaadók között, ezek azonban nem vezettek célra. A párttitkár úgy döntött, hogy a „Dacia” 11 pincére a régi feltételek mellett csütörtöki felveszi a munkát, a Viktória 9 pincére ellenben folytatja a sztrájkot, mert a tulajdonos még a régi feltételeket sem hajlandó teljesíteni. Az értérmi pincérek ügyéről a döntőbizottság határoz.

— A KOLOZSVÁRI RENDŐRSÉG HIREI. Tudósítónk jelenti: A rendőrség letartóztatta Izrael Ernő 21 éves állás nélküli kereskedő-gépet, aki annak idején Rosenfeld Andorral, a „Léb Testvérek” cég 200 ezer lejes sikkasztójával együtt utazott el Kolozsvárról. Izrael azt állítja, hogy Rosenfeldtől csak 8 ezer lejt kapott, amiből néhány ezer lejt meg is találtak nála. A nyomozás folyik. — Néhány héttel ezelőtt a Fellegvár-ut egyik házában nagyszabású betörést követtek el. A rendőrség Fogarasi János rovtomtu betörő személyében szerdán este elfogta a tettest. Fogarasi elmondotta, hogy egy Cosca Theodor nevű társával csütörtökre kloroformos rablótámadást terveztek Nicolau kolozsvári fűszerkereskedő ellen. A betörő vallomása alapján cinkosát is letartóztatták, akinél nagymennyiségű kloroformot és egy revolvert találtak.

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Kiss Albert Mihály 50 éves palotailvai gazdálkodó felakasztotta magát és meghalt. Kiss az utóbbi időben magára maradt, gyermekei, rokonai elhagyták s ezért dobtta el az életét. — Kuti József marosjári legény 1932-ben egy korcsmai mulatozás alkalmával Demeter Mihály nevű ismerősét halálra szurta. A marosvásárhelyi törvényszék Kuti 8 évi börtönbüntetéssel sújtotta. A tábla felebezés folytán most foglalkozott az ügygel s a büntetést 5 évre mérsékelte. — Popovics Izidor galócasi kereskedő üzletét ismeretlen tettesek teljesen kifosztották. A csendőrség megindította a nyomozást.

— New-Yerseyben törvény védi az újságírói titoktartást. Londonból jelenti: New-Yersey állam törvényt hozott, amelynek értelmében semmiféle bíróság, vádtanács, hatóság vagy törvényhozó testület nem kényszerítheti az újságírókat arra, hogy lapjaikban közölt híreik forrását felfedjék. New-Yersey az első állam, mely törvényes uton védi az újságírói titoktartást.

Karl von Ossietzky, a világhírű német író, akit nemes pacifizmusáért a bíróság, Groener kezdeményezésére, de Schleicher sugalmazására másfél évi nárfogságra ítélt, idestova egy ére ezt írta tréfás-komoly végrendeletében. „Ez a bíróság és tisztelőim elhalmaznak kedves figyelmességgel. Az egyik nek papaszemet küld és alszakállt, hogy szökjem külföldre. De én a papaszemet és az alszakállt kiváló tisztelettel jelölöm Schleicher tábornok urnak hagyományozom, neki ezekre az apróságokra még nagy szüksége lehet”. Akár igaz, hogy Schleicher már Küstrin vár foglya, akár a német kormány cáfolata igaz és Schleicher még szabadlábban van, Ossietzky latnoki szavai már kezdenek idősebbé lenni. Hérom hónappal ezelőtt fogták le Schleicher tábornok legjobb barátját, Gerecke minisztert, két hónappal ezelőtt tiltották be a lapját, a Tägliche Rundschau, Schleicherrel ma mindenütt azt hiszi, hogy a tábornoki karral a kulisszák mögött lesben áll s várja a fejleményeket. A szenzáció kísérleti ballonja Schleicher elfogatásáról egyszer már felrepült s a volt tábornok-kancellár nyilván már mediterrán is magában, melyik ellenfeleinek a lonagiaságát fogadja el, Hitlerét vagy Ossietzkyét, Ossietzky intő tanácsa nem ép a legrosszabb.

— NAGYVÁRADI HIREK. Tudósítónk jelenti: A városi tanács szerdai ülésén a színház és a színházi mozi sármalms helyzetével foglalkozott. Böszörményi dr. tanácsos kimutatta, hogy Janovics igazgatótól két évre visszamenőleg 600 ezer lej köveletése van a városi pénztárnak. Ezt a pénzt, — mint ismeretes — a munkanélküliek segélyezésére akarták fordítani. Janovics két és fél hónap óta adósa a jegyzedőnek, akik 15 lej napi éhbéért dolgoznak. Adós a gépésznek és általában az egész moziszemélyzetnek. Egy polgármester kijelentette, hogy a nagyfontosságú ügyet rendkívüli ülésen fogják letárgyalni. — A rendőrség tetten érte Nagy László nagyváradi lakost és feleségét, amint hamis 20 lejesekekkel akartak fizetni. A rendőrség Nagyké lakásán házkutatást tartott, a melynek során több száz hamis huszlejes és teljes felszerelést találtak. A pénzhamisító házaspárt átadták az ügyészségnek.

— 21 MILLIÓ HELETT 6 MILLIÓ. Temesvárról jelenti: A Timisiana és az aradi Viktória bankok fúziójával kapcsolatban a Viktória ajánlatot tett Temesvár városának, hogy 21 millió lejes betéti kötelezettségét, a mely a szanalási egyezmény értelmében 3 év múlva járna le, 30 százelekké, azaz 6 millió 300 ezer lejjel már most megváltaná. Három év nagydíj. Jobb a mai 5 millió veréb, mint holnap a 21 millió tuzok. A kiküldött városi bizottság az ajánlat elfogadása mellett foglalt állást.

— JÁNOS VITÉZ. Petőfi halhatatlan geniusának és Kacsóh Pongrácz dr. varázsszerű muzsikájának ünnepe volt a brassói Magyar Dalárda szerda esti „János vitéz” előadása, amelyen a legjobb énekesek és műkedvelők egész serege működött közre. Az „Astra” termét zsufolásig megtöltötte a város magyarsága, amely lelkes tapsal adózott a szereplők kitünő teljesítményének. A kellemes hangú Kiss János a címszerepben, Márton Irma pedig Iluska szerepében tehetsége legjavát nyújtotta. Derüs színt vitt az előadásba Márton Jolán is, aki a gonosz mostoha szerepében lépten-nyomon megnevettette a közönséget. Opra Zoltán érzéssel játszott a Bagó trombitást. A többi szereplők: Vermes Rezső, Freisler Rezső, Horváth Aladár, Kovács Zoltán, Papp Jenő, Fuhrmann Emmy, Demeter Zsigmond, Gálóczi Olga, Horváth Aladár, Teleki Lajos, Kádár Gyula, Gulyás László és Magyar Ilolyka a főszereplőkkel egyaránt nagy mértékben hozzájárultak az est sikeréhez. Rendkívüli sikert aratott Ilabán Irma, Hobán Gizella, Kósa Gizella, Kósa Margit, Kucharz Mária, Szabó Méri és Bodor Matyus is, akik a III. felvonás művészi balett-táncát lejtették. A zenekart Willér József dr. képviselő dirigálta, a töle megszokott lendülettel és precizitással. A táncok betanítását Izák Ida táncanárnő illeti az elismerés. A gördülékeny előadás betanítása és rendezése Lengyel L. Béla és Bernhardt Dezső szakavatottságát dicséri. A sikeres előadást csütörtök délután az ifjuság részére megismételték.

— EGY KIS DIFFERENCIA. Temesvárról jelenti: Korszerű híreske egy kis differenciáról: A bégai kikötőmunkások kollektív szerződése június 19-én jár le. A munkások 40 százalékos béremelés céljából mozgalmat indítottak. De mozgalmat indítottak a raktárházak — mint munkaadók — is, 40 százalékos... csökkentésért. A differencia ügyében, miután Bottez munkaügyi felügyelő hiába közvetített, törvényszéki vezetőelnök dönt.

— BE AKARNAK ZÁRATNI KÉT SZATMÁRI STRANDOT. Tudósítónk jelenti: A szatmári „Vajnai” és „Jellinek” strand, a melyeket főleg a külvárosi közönség látogat, a vágóhid közelében fekszik. Bolchis dr. szatmári tisztí főorvos még az elmúlt évben kifogást emelt a két strand ellen, azzal az indokollással, hogy a vágóhidról lefolyó szennyvíz megfertőzi a strand vizét. Bolchis dr. most javaslatot tett a fürdőbizottságnak, hogy zárja be az említett strandokat. A fürdőbizottság illetékeltennek minősítette magát a döntésben s az ügyet a közegészségügyi tanács elé utalta. A strandok bezárásának a híre a strandok vendégei között általános riadalmat keltett.

ABLAK

— TOBBMILLIÓS ÉRTÉKŰ JUTALOM A MAGYAR KÖNYVNAP VÁSÁRLÓJÁNAK. A Magyarországi Írók Gazdasági Egyesülete, a Magyarországi Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületével karöltve minden évben ugynevezett „Magyar Könyvnapot” rendez a magyar írók eredeti műveinek terjesztésére. Ebben az évben június első hetében tartják a „Magyar Könyvnapot”, a mely alkalmából a rendező egyesületek többmillió lej értékben jutalmat sorsolnak ki mindazok között, akik ebben az időben valamelyik magyar írónak bármilyen értékű könyvét megvásárolják. Összesen ezer könyvjutalmat sorsolnak ki a magyar könyvnap vevői között s a jutalmak között számtalan ezer lejen felüli értékű gyűjteményes könyvsorozat is szerepel. Az első jutalom például egy komplett Révai nagy lexikon, amelynek a bolti ára 20.400 lej. Mindezekben a jutalmakban, ezt talán hangsúlyoznunk sem kell, azok is részesülnek, akik a „Magyar Könyvnap” alkalmából a Brassói Lapok könyvosztályán keresztül vásárolnak. A jutalmak ki-sorsolása úgy történik, hogy a B. L. könyvosztálya minden vásárlójának egy igazolványt állít ki, amelynek a sorszáma azután résztvesz a jutalmak ki-sorsolásánál. Az aláírt igazolványok szelvényét a B. L. könyvosztálya-hoz kell visszaszállgatni, a fél egy ugyanazon sorszámmal ellátott szelvényt kap. Az ilyen vásárlási igazolványokat a B. L. könyvosztálya összegyűjtve, legkésőbb június 7-én továbbítja Budapestre. Siessen tehát a vásárlással, vagy vidékiek a megrendeléssel, hogy résztvehessen a könyvjutalmak ki-sorsolásánál. A Brassói Lapok könyvosztályában természetesen mindazok a könyvek kaphatók, amelyek az idek „Magyar Könyvnap”-ot oly gazdaggá, változatossá és páratlanul olcsóvá teszik.

— ERZSÉBET KIRÁLYNÉ. (Sajtóbementő a brassói Astra-mozgóban.) Az aranyírádás udvari lakosztályok minden titka feltárul ezen a filmen, amely Ferenc József és Erzsébet királyné tragikus mozzanatokban bővelkedő életét viszi a vászonra. Két fegyverdörrenés Mayerlingben... egy törvillanás a genfi sétányon... s ebben benne van a szerencsétlen sorsu, bánatosarcu királyasszony örömtelen életének kiteljesedése és befejezése. A nyúlanketermetű, finom arcvonású Lil Dagover szokatlan alakítóerővel személyesíti meg Erzsébet királynét. Ifjuságának teljében, rejtett vágyakozással a szabadabb élet iránt, elfojtott könnyeivel, mint fiát sirató édesanyja... Korhű metszetekre emlékeztet ez a törékeny asszony, aki nagyszerűségében és játékában egyaránt fejedelmi. Paul Otto, gesztusokban és maszkban kelti életre a gondterhelt uralkodót. Az egykori udvar minden tényezője felvonul. Felelevenedik a mayerlingi tragédia és annak tragikus előzményei. Történelem ez a film, amely a Habsburgok feje fölött lebegő végzetet megrázó erővel érzékelteti. Percről-perce nő a tragédia, közeleg a vég, míg Lucheni tűre pontot tesz a halvány királyné életére. A lenyűgöző filmet néptektől vetíti az Astra-mozgó.

**a legjobb
cipőkrém**

Kérje mindentől

— Titokzatos gyilkosság Aradon. Tudósítónk jelenti: Arad egyik külvárosában Mikulákán, Drecin Mária 19 éves elvált asszony, szerdán délután házának udvarán összeesett és rövid kintlódás után kiszínezve. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, amelynek során a fiatal asszony koponyájában egy orosz fegyverből származó golyót találtak. A hatóság teljesen tehetetlenül áll a rejtélyes gyilkossággal szemben. A szerencsétlen nő különben szombatra tervezte esküvőjét második vőlegényével. A vizsgálat folyik.

— ELITÉLTÉK A TEMESVÁRI KÜLVÁROS HÖSÉT. Temesvárról jelenti: A temesvári törvényszék ma tárgyalta Doru Péternek, a temesvári Mahala külváros hírhedt szegénylegényének pörét. Doru szomszédait állandóan terrorizálta, az egész külváros rettegett tőle. A vádlott feleségét többször összeszurkálta s kertjében állandóan meztelenül járt. Bigamiáért, közbotrányokozásért és a közérkölség megsértéséért vonták felelősségre, majd a vádat súlyos testi sértés és tiltott fegyverviselés címén bővítették ki. A törvényszék rövid tanácskozás után 3 évi börtönrre és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte a mahalai hóst.

— KÖSZÖNETNYILVANITAS. Hálás köszönet mindazoknak, kik szeretett halottunk Csulak György temetésén megjelentek, vagy résztvételüknek bármily más módon kifejezés adtak. A gyászoló család.

— BEMUTATÓ ELŐADÁS. A Segesváron június 11-én rendezendő ifj. dalosverseny a brassói róm. kath. főgimnázium is részt kíván venni. Ezért az ifj. énekkar Ujsághy József ének-zenei tanár vezetésével pünkösdtől vasárnap este 6 órakor az intézet tornatermében rendezendő gazdag műsorú hangverseny keretében fogja bemutatni Brassó közönségének a Segesváron műsorra kerülő versenydarábokat.

— FESTMÉNYEK AZ ASCOTI DI-VATHÖLGYEK RUHÁIN. Londonból jelenti: Az ascoti lóversenyyel kapcsolatos dívatszemele a dívathölgyek „széltől képiállítása” lesz. Több női szabó cég bemutatja majd a női ruhákra festett képek új dívatját. Kéténi kísérletezés után sikerült teljesen vízálló festőket készíteni, amely a finomabb kélmékek sem árt, s amellyel bármely festményt, tájképet, vagy arcképet stb. lehet a ruhákra varázsolni. Az egyik dívathölgy gyermekei élelnagyságu arcképeit, mások kedvenc virágjaikat, állataikat, lakásuk részleteit és hasonló „egyéni” tárgyakat festetnek ruhákra az egyik „különösen feltűnő” ruha pedig egy fajbaromfinajor legszebb szárnyasait fogja ábrázolni.

A Gyilkos-tóhoz tervezett kirándulást a Brassói Turista Egyesület elhalasztja, mert a tóhoz az ut autóval járhatatlan. Ehelyett a Nagykőhavasra rendez kirándulást.

A brassói liga június 9 és 10-én rendezi meg a brassói középiskolai ifjusági bajnoki versenyét. Az utánpótlás szempontjából rendkívül fontos atlétikai versenyen indulnak az összes középiskolák legjobbjai, éspedig három osztályban 14, 16 és 18 évig bezáróan.

A Brassói Turista Egyesület közgyűlést június 19-én, határozatképtelenséget esetén pedig 27-én tartja meg.

A Vig Barát brassói tekőző egyesület pünkösdkor 16 férfi és 8 nő versenyzővel Marosvásárhelyen az ottani Dianaval revánsmérkőzést játszik.

Primăria Municipiului Brasov
No. 10-20—1933
Serv. economic.

HIRDETMEY

Ezennel újból közhírré tesszük, hogy a legelő kimelése céljából a football és más játékok (kerékpársport stb.) valamint iskolai kirándulások, majális és más ünnepségek tartása a „Rakodó-völgyi” legelőn szigorúan tilosak.

A legelőre csakis a fejős marhákat szabad hajtani, amelyekért az előirt legelőtési bizonyítvány utaltatott ki.

Az ezen rendelkezések elleni kihágások a mezőrendőrségről szóló törvény alapján lesznek büntetve.

Brassó, 1933. május 29.
Primar: Dr. Voicu mp. Secretar General: Socaciu mp.

ASTRA
MOZGÓ

R A S S Ó

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ (A MAYERLINGI TRAGÉDIA) 100%-os német beszélő film!

LIL DAGOVER

a királyné szerepében. — Többi szereplők: MARIA
SOLVÉ, CHARLOTTE ANDER, IDA WÜST, PAUL OTTO

JUNIUS

2-
TÖL

A legszebb és legerencsétlenebb
királyné megrázó életregénye! A
leglenyűgözőbb történelmi riport!

Megelevenedik megrázó közvetlenséggel és tör-
pár élete, a császári ház két döbbenetes drámája,

ténelmi hűséggel a tragikus sorsu uralkodó-
a mayerlingi tragédia és a genfi merénylet.

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

10

Elindultam magam is arra, nehogy
Bolha úgy találjon megházasodni, hogy
őbbet hasznát venni ne tudjam. Csak
az őrház kicsi udvarán értem utól őket.
Ekkor már vigan játszottak.
— Ugyelj magadra, Bolha! — mond-
tam, de a kutya rám se nézett, mintha
sohasem ismert volna.
Sok fájdalommal bólogattam, mint az
örömapák, amikor a szerelem eltéríti tö-
lük a gyermeket s éppen akkor egy
leányka jött ki a kicsi őrházból. Okos-
szemű, barna gyermek volt, úgy kilenc-
tíz éves.
— Kie ez a csuf kutya? — kérdezte.
— Hát nem ide tartozik?
— Ez a nagy lombos nem.
— Azt tudom, hogy nem — feleltem
én is, — de az a másik, az a csuf, akit
kérdztél, az tán ide?
A leányka nehezen akart hinni a fülei-
nek.
— Maga mit mond? — kérdezte.
— En azt, hogy ez a svájcer a ti kutya-
tok-e?
— Svájcer, aki kérdi! — értődött meg
számát a gyermek s úgy fordult meg szem-
be velem, mint aki hősi bátorságot tanu-
sít. A tarka eb azonban, akit ő védett,
nem tanusított ilyent, mert Bolha úgy
földre terítette, mintha lábai nem is let-
tek volna. S ott a földön ráncigálni kezd-
te s hengergetni, mint egy kicsi párnát.
Beszéd helyett én is a leányka is azt
néztük, hogy miképpen vitézkednek a
kutyák. Először csak gomolyogtak s

kacagva morogtak, de aztán harapni is
kezdtek egymást olyan dühvel és mar-
cangolással, hogy az játék immár nem
lehetett. S a tarka mindig alól s foszlott
valósággal a hó csatában, amely úgy fel-
dagasztotta az én mellemet is, hogy nagy
büszkeségemben így szóltam:
— Szép kutya, bátor kutya ez a tarka
kutya!
Erre a leányka is kibuggyant, mint a
kidugott üveg.
— Mit csináljak, ha szuka! — mondta
kétségbeesve s azzal futni kezdett bé a
kicsi házba s közben egyre kiáltotta: —
Édesapám, egy csuf nagy kutya eszi meg
Zsemlét, eszi meg Zsemlét!
Ebből megtudtam, hogy a tarkát Zsem-
lének hívják s meg azt is, hogy a gyer-
meknek édesapja is van, aki a házikóban
rejtőzködik. S mingyárt utána arra gon-
doltam, hogy én itt Bolha miatt könnyen
bajt láthatok, ha az eléjövő ember is
olyan bátor nagyban, mint a leányka ki-
csiben. Szóltam is Bolhának, hogy a tar-
kával hagyjon fel, de ő nem hallgatott
reám, sem először, sem másodszor. A har-
madikra pedig kilépett az ember a ház-
ból. Ahogy megpillantottam, lett annyi
eszem nekem is rögtön, hogy így szóljak:
— Bocsanat, tekintetes ur!
Ezzel a mondással úgy megtisztel-
tem a baktet, hogy az egyszerre olyan
szelid lett, mint az ibolya. Meg is állott
az ajtónál mingyárt, mintha ott hajtott
volna ki a földből. Hajadonfőn volt, tö-
rődött, rossz zubbonvban és sáros csizma-

ban. Fekete haja ciheresen állott a fején
s nagy bajuszának a szála is erősen ki-
állottak a rendből. Ilyen állapotából ar-
ra következtettem, hogy szunditással fog-
lalkozott odabé a házban.

— Mi a baj? — kérdezte, miközben
sűrűn pislogott a napfényen.

— Itt elég nagy baj van — mondtam,
— mert drága jó kutyámat a hálojába ke-
ritette Zsemle.

Erre a bakter megnézte a kutyákat,
akik időközben ismét szelidebbre vették a
játékot, majd a bajuszt rendezgetve,
így szólt:

— No nem baj, nem kerül pénzbe.

— Pénzbe nem, de időbe igen.

Az ember könnyen vette a dolgot, le-
gyintett s leült egy korhadó padra.

— Ráérnek, nem járnak hivatalba —
mondta.

Ugy láttam, hogy jóféle természetes
embert találtam ebben a bakterban s kö-
zelebb húzódtam hozzá.

— Én sem igen szeretem a kávét —
mondtam neki, mire ő rámnézett, hogy én
hova beszélek, mikor kávéról semmi szó
eddigelé nem esett.

— Hát azt te mért mondd? — kérdezte

— Én azért, mert maga sem szereti.

— S hát azt te honnét tudod?

— Én onnét, hogy egyszer adtak volt
a tekintetes urnak s ráöntötte a kutya-
ra.

— Milyen kutyára?

— Hát erre a Zsemlére, né!

A bakter vizsgálódva nézett a kutyára,
de hamar felfedezte beszédem értelmét,
mert így szólt:

— Csakugyan olyanok azok a barna
foltok rajta, mintha kávéval öntötte vol-
na le valaki!

— S most Bolha azt nyalogassa — tet-
tem hozzá.

— A bakter jót kacagott a dolgon s
megkérdezte:

— Hát a tiédet Bolhának hívják?

— Annak.

Ugy látszik, azt határozta magában,
hogy barátkozni fog velem, mert a leány-
kát béküldte a házba, hogy lásson az
ebéd után, engemet pedig azzal tisztelt
meg, hogy helyet mutatott maga mellett
a padon. Én a hátizsákot le sem tettem,
hanem avval együtt odaléptem s helyzetet
vettem, hogy leereszkedjem, de ahogy ép-
pen leültem volna, megreccsent alattunk
a pad s hát a másik pillantásban már a
földön ülünk, még pedig úgy, hogy a
bakter alól s én az öliben a hátizsákkal.
Hirtelen helyzetünkben egyikünk sem
szólt semmit, de az nem is segített vol-
na rajtunk. Hamar felálltam és vissza-
fordultam, hogy segítkezzem neki is.
Amikor ismét talpon voltunk, így szólt a
bakter:

— Tedd le azt a hátizsákot a fenébe!

Én hamar lefejtettem a hátamról s
ahogy a földre dobtam, szemrehányóan
így szóltam hozzá:

— No, lehuzod-e még az embert!

Ezt azért mondtam, hogy a hibát ma-
gamról elhárítsam s hogy a bakternek
kedviben járjak. Nemigen értem azonban
cél, mert az ember nem rám figyelt, ha-
nem a padot igyekezett visszatákolni em-
berbíró állapotába. Melléje állottam s úgy
néztem a munkát, amely semmiképpen
sem akarta meghozni az eredményt.

— Nagyon korhadott volt — mentegé-
zőtt a bakter.

— Ha az enyim volna, ezt is megszi-
d-nám — mondtam neki.

— Mit, te?

— Én ezt a padot.

(Folytatása következik)

